Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enhet kirurgi utanför akutsjukhus
Carin Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

HSN 2026-0276

Svar på skrivelse från Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) om uppdrag om att rädda ögonsjukvården i Region Stockholm och stoppa den ideologiska nedläggningspolitiken

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) att upphandlingen av Specialiserad ögonsjukvård ska omprövas i syfte att stoppa den framtvingande nedläggningen av viktig specialiserad ögonsjukvård i Stockholms län. Vidare föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden ger hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att säkerställa att det finns specialiserad ögonsjukvård i de områden där verksamheter riskerar att lägga ned.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) om att rädda ögonsjukvården i Region Stockholm och stoppa den ideologiska nedläggningspolitiken

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen från Axel Conradi (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) om uppdrag om att rädda ögonsjukvården i Region Stockholm och stoppa den ideologiska nedläggningspolitiken anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Den 21 november 2023 § 220 fattade hälso- och sjukvårdsnämnden beslut om att vårdval specialiserad ögonsjukvård skulle avvecklas och att vårdområdet istället skulle upphandlas enligt lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) (HSN 2023–0938). Förvaltningen har sedan dess

arbetat med att genomföra beslutet. En upphandling enligt LOU har slutförts. Omfattande förberedelser inför omställningen från vårdval till upphandlad vård enligt LOU har genomförts och arbetet fortsätter fram till driftstart 1 oktober 2026.

Överväganden
Moderaterna och Liberalerna föreslår i sin skrivelse att hälso- och sjukvårdsdirektören ska ompröva upphandlingen av specialiserad ögonsjukvård.

Förvaltningen bedömer att detta inte är juridiskt möjligt. Upphandlingen av specialiserad ögonsjukvård publicerades i november 2024 och beslut om tilldelning fattades 9 juni 2025. Efter överprövning har Region Stockholm ingått juridiskt bindande avtal med fyra vårdgivare; ÖgonLasern i Stockholm Aktiebolag, Optalmica Stockholm AB, Capio Medocular AB och Aleris Sjukvård AB. Driftstart är satt till 1 oktober 2026 och avtalen sträcker sig till den 30 september 2030 med möjlighet till förlängning i upp till tre år.

I de tecknade avtalen regleras på vilket sätt den specialiserade ögonsjukvården ska bedrivas men också villkor kring avtalslängd och eventuella förtida upphörande. Någon möjlighet att frånträda avtalen eller ompröva upphandlingen enligt den skrivelse som har lagts fram, bedömer förvaltningen inte är förenligt med gällande avtalsvillkor.

Moderaterna och Liberalerna föreslår vidare att hälso- och sjukvårdsnämnden ger hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att säkerställa att det finns specialiserad ögonsjukvård i de områden där verksamheter riskerar att lägga ned.

Ett skäl till beslutet att avveckla vårdvalet var att förutsättningarna för att säkerställa stabilitet och jämlikhet inom den öppna specialiserade ögonsjukvården bedömdes vara bättre med LOU än med LOV som avtalsform. I det nu upphandlade uppdraget har förvaltningen på förhand fastställt fem geografiska områden inom vilka vårdgivarna ska verka. Genom att styra både antal vårdgivare och inom vilka områden de ska ha sin verksamhet, bedömer förvaltningen att möjligheten till ett mer enhetligt utbud inom hela regionen ökar. Med en mer jämn fördelning av var vården är lokaliserad kan en förbättrad jämlikhet och ökad kvalité på vården uppnås.

Vidare ger den nya geografiska indelningen med bredare uppdrag förbättrade förutsättningar för kompetensförsörjning (t.ex. bemanning av jourlinjer på akutsjukhus), utbildning, forskning och utveckling samt geografisk tillgänglighet i hela regionen.

För närvarande pågår ett implementeringsarbete med de vårdgivare som ska starta uppdrag den 1 oktober 2026. Förvaltningen för löpande dialog med, och har gett instruktioner till, såväl de tillkommande vårdgivarna som vårdgivare inom vårdvalet. Detta syftar bland annat till att säkerställa en patientsäker, strukturerad och ändamålsenlig överföring av återkommande patienter. Förvaltningen för även löpande dialog med olika intressenter som berörs, såsom patientföreningar och remittenter. Vidare har även en rad kommunikations- och informationsinsatser genomförts och kommer att genomföras under våren.

Vårdvalet specialiserad ögonsjukvård sträcker sig till och med 14 januari 2027 och de flesta vårdgivare kommer enligt vad som nu är känt, fortsätta att bedriva vård till och med detta datum. Överremittering av återkommande patienter är till viss del påbörjad och fortsätter successivt under vårdvalets kvarvarande giltighetstid. Förvaltningen bedömer att tillgängligheten till specialiserad ögonsjukvård kommer vara fortsatt god och att behovet av ögonsjukvård över hela länet är omhändertaget i det uppdrag som startar 1 oktober 2026.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-05-11